

Uttalelse: Øk selvforsyningsgraden i Norge.

Forslagsstiller: Nordkalottfolket v/ Toril Bakken Kåven

Medforslagsstillere: Venstre, v/ Trine Noodt, Kristelig Folkeparti v/ Nils Einar Samuelson, Senterpartiet v/ Rikke Hofstad, Fremskrittspartiet v/ Jon Karlsen.

Gjennom årtier har selvforsyningsgraden i Norge vært på ca 40 prosent. Som følge av krigen i Ukraina, ser vi nå at det er utfordringer i å få tak i flere typer matvarer som hvete og mais, samtidig som prisene har blitt 30% dyrere på kort tid. Ukraina står for stor andel av eksport av viktige matvarer til Norge og Europa. Dette har igjen gitt fokus på viktigheten av høy selvforsyningsgrad i landet.

Å være selvforsynt med alle viktigste matvarer og energi, er essensielt for sårbarheten til ethvert land. Vi er utsatt om en verdenskrise inntreffer. Verken penger, olje eller gull metter den dagen mangel på matvarer er utfordringen.

Det er også sannsynlig at klimakrisen gir varige endringer i klimaet, selv om vi klarer å oppnå de klimamålene vi har satt oss. Været vil bli varmere og våtere, noe som også har en positiv side – det gir økt vekst, og gjør høyere liggende arealer mer tilgjengelig for dyrking av mat. Det betyr at større del av landet i fremtiden antakelig kan tas i bruk til landbruk og matproduksjon.

Frem til moderne tid, var Norge et fattig land, hvor sjølberging var hovedregel snarere enn unntaket. Folk bodde i distriktene, og naturressursene ga grunnlaget for overlevelse. Fiskarbonden var et kjent kombinasjonsyrke, som nærmest har forsvunnet som følge av den politiske og samfunnsmessige utviklingen vi har sett de siste tiårene. Spesielt i nord, og i distriktene, var sjølberging av husholdningen et prinsipp lenge. Det ligger også grunnleggende rotfestet i gammel norsk, samisk og kvensk kultur at sjølberging er viktig både for identitet og overlevelse. Det er ikke uten grunn at man fortsatt har sterke høstingstradisjoner i nord.

Norge er et stort land i areal, med få innbyggere. Det bør ikke være vanskelig for landet å bidra til nærmest full selvforsyning, for på den måten være beredt om krisen inntreffer.

Landbrukspolitikken og den generelle utviklingen i samfunnet har over tid gitt stor nedgang i antall landbruk i Norge. God matjord legges brakk og ny tilgjengelig jord tas ikke i bruk. Dette har spesielt store konsekvenser i nord, hvor det er mist tilgjengelige arealer for matjord.

Med de klimaendringene vi ser, og viktigheten av å øke matvaresikkerheten og selvforsyningsgraden, har vi store muligheter for å revitalisere landbruket som en viktig og stolt næring, også i nord. Vi må også gjøre det enklere å drive kombinasjonsnæringer, om det så er kombinasjoner av fiske-jordbruk som man så i tidligere tider, eller primærnæringer kombinert med moderne næringer som it-teknologi. Dette kan være en vinneroppskrift for nord, men krever omstilling av primærnæringspolitikk, arealbruk og matvaresikkerhet.

Fylkestinget i Troms og Finnmark anser økt selvforsyning som avgjørende viktig for landet, og spesielt for nord, i den usikre tiden vi lever i. Både nordmenn, samer og kvener i nord har et sterkt verdensbilde rundt sjølberging. Norge, med sine ressurser, bør ha betydelig høyere selvforsyningsgrad, så man er beredt på enhver krise. Landet trenger omlegging av politikken rundt selvforsyning og Troms og Finnmark fylkesting vil fremme dette synet til regjering og storting.